

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma: Pfv.II.22.437/2017/5.

A tanács tagjai:

Dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna a tanács elnöke

Dr. Baloginé dr. Faiszt Judit előadó bíró

Nyíróné dr. Kiss Ildikó bíró

A felperes:

felperes neve(**felperes címe**)

A felperes képviselője:

Dr. Zimányi Vera ügyvéd (**fél címe**)

Az alperes:

alperes neve(**alperes címe**)

Az alperes képviselője:

Dr. Solymosi Edit ügyvéd (**fél címe**)

A per tárgya:

Házasság felbontása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Alperes

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

G. Járásbíróság 6.P.21.167/2014/60.

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

B. Törvényszék 14.Pf.20.190/2017/12.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 32.000 (harminckétezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 127.600 (százhuszonhétézer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felek 2007. március 24-én kötöttek házasságot, amelyből 2008-ban és 2011-ben két gyermekük született. A felek az életközösség fennállása alatt a közös tulajdonukban álló **I., M.** utca ... számú ingatlanban éltek. A felek kapcsolata megromlott, 2014 júliusában a felperes a gyermekekkel együtt szüleihez költözött. Az alperes a felperes előzetes értesítése nélkül 2014 szeptemberében a lakásingatlant egy általa létesített gipszkarton fallal ketté osztotta, és a felperes számára az ingatlan azon részének használatát biztosította, amelyben konyha és fürdőszoba nem volt. Az alperes a gipszkarton falat 2015 szeptemberében lebontotta, de az ingatlanon a zárakat lecserélte és a felperes részére a kulcsokat nem biztosította.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [2] A felperes módosított keresetében kérte a házasság felbontását, a szülői felügyeleti jog gyakorlására feljogosítását, az alperes kötelezését gyermekenként havonta 30.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére, továbbá az utolsó közös lakás használatának rendezését, a lakás megosztott használatát kérte.
- [3] Az alperes viszontkeresetet terjesztett elő a szülői felügyelet gyakorlására, a házastársi közös lakás kizárólagos használatára feljogosítása iránt és a felperes gyermektartásdíj megfizetésére kötelezésére.

Az első- és másodfokú ítélet

- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletében a gyermekek feletti szülői felügyeleti jog teljes körű gyakorlására a felperest jogosította fel. Kötelezte az alperest 2014. július hó 1. napjától kezdődően gyermekenként havonta 24.000 forint, összesen 48.000 forint gyermektartásdíj és 2014. augusztus 1. napjától 2016. október 18. napjáig keletkezett 924.000 forint tartásdíj hátralék megfizetésére. A tartásdíj hátralék teljesítésére 2016. november 1. napjától kezdődően havi 12.000 forint összegű részletfizetést engedélyezett. Szabályozta az alperes és a közös gyermekek közötti folyamatos és időszakos kapcsolattartást, továbbá a kapcsolattartás pótlását. Az ingatlan használatát megosztotta úgy, hogy a felperes az egyszerűsített vázrajzon a szoba 1, az alperes a szoba 2 megjelölésű helyiségek kizárólagos használatára jogosult a többi helyiség közös használatával. Kötelezte az alperest, hogy 3 napon belül adja a felperes birtokába az osztott lakáshasználat alapján az ingatlant és az ingatlan bejárati kulcsait. A felperest 9.200 forint eljárási illeték, az alperest 170.850 forint szakértői költség, 55.000 forint eljárási illeték és 300.000 forint elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte.
- [5] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit azzal hagyta helyben, hogy – helyesen – a felperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték 21.840 forint, míg az alperest terhelő illeték 55.560 forint. Az alperest 30.000 forint másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte. További rendelkezése szerint a feljegyzett fellebbezési illetéket az állam viseli.
- [6] A másodfokú bíróság ítélete indokolásában rögzítette, hogy az alperes a határidőben előterjesztett 62. sorszámú fellebbezésében a szülői felügyelet gyakorlásának eltérő rendezését, a felperes gyermektartásdíj fizetésére kötelezését, a közös lakás kizárólagos használatára feljogosítását kérte és az elsőfokú ítéletnek a perköltséggel kapcsolatos rendelkezéseit támadta. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének kézbesítése, a kézbesítési vélelem alapján a 61. sorszámú végzésből kitűnően 2016. november 23. napján megtörtént.
- [7] Az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 234. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság kizárólag a 2016. november 29. napján érkezett 62. sorszámú fellebbezésben foglaltakat bírálta el. Az alperes a 2017. január 19-én érkezett 70. sorszámú, fellebbezés indokolása elnevezésű beadványában fellebbezéssel támadta az elsőfokú ítélet indokolását, az őt terhelő gyermektartásdíj fizetési kötelezettség mértékét, továbbá a kapcsolattartás rendezését, amely érdemben nem bírálható el.
- [8] Az alperes a tárgyalás berekesztése után a Pf. 11. számú beadványában kérte a fellebbezési tárgyalás megnyitását arra hivatkozással, hogy a kézbesítési vélelem megdöntése iránt kérelmet terjesztett elő. Állítása szerint a 60. sorszámú elsőfokú ítélet részére újra kézbesítésre került, amelyet 2017. január 6. napján vett át és ennek ismeretében 2017. január 16-án postai úton terjesztette elő, az elsőfokú bíróságon 2017. január 19-én érkezett fellebbezését. A másodfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság a 69. számú végzésével hívta fel az alperest a határozott fellebbezési kérelem megjelölésére, az alperes ezt követően, a bíróság felhívására terjesztette elő a 71. sorszámú

fellebbezés indokolása elnevezésű beadványát. A kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem tárgyában pedig az elsőfokú bíróság határoz.

- [9] A másodfokú bíróság az érdemben elbírált fellebbezési kérelmek tekintetében az elsőfokú bíróság érdemben és indokaiban is helyes ítéletét helybenhagyta és részletesen indokolta az elsőfokú perköltség, továbbá az eljárási illeték helyesbítésével kapcsolatos rendelkezéseit.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben az őt terhelő gyermektartásdíj, a tartásdíj hátralék mértékével, a közös lakás használatának rendezésével, továbbá a perköltség viselésével kapcsolatos rendelkezések tekintetében kérte a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletre is kiterjedő részbeni hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú bíróság, másodlagosan a másodfokú bíróság kötelezését új eljárás lefolytatására és új határozat meghozatalára.
- [11] Az alperes megsértett jogszabályhelyként a régi Pp. 13. §-t és a 14. §-t, a másodlagos felülvizsgálati kérelmét illetően a régi Pp. 99. §-t jelölte meg.
- [12] A felülvizsgálati kérelem indokai szerint a bontóper alatt a felek közötti kapcsolat megromlott és emiatt több más eljárás volt és van közöttük folyamatban. A felperes könnyű testi sértés miatt feljelentést tett az alperes ellen. A **G.** Járásbíróságon az ügy tárgyalását megelőzően valamennyi büntető ügyszakos bíró úgy nyilatkozott, hogy az ügyben elfogultnak érzi magát, ezért más bíróság kijelölését kérték. A **B.** Törvényszék a 2.Bkk.357/2016/2. sorszámú végzésével a büntetőeljárás lefolytatására a **D.** Járásbíróságot jelölte ki.
- [13] A felperes az elsőfokú eljárásban a büntetőeljárással kapcsolatos tényeket bejelentette, az elsőfokú bíróság a kizárás tényéről tudomást szerzett. A **G.** Járásbíróság elnökhelyettese büntető ügyszakos bíró, így minden egyéb eljárás nélkül is észlelni kellett volna, hogy az elsőfokú bíróságnak a jelen perbeli eljárása kizárt. Jogerős végzés megállapította az elnökhelyettes elfogultságát, melynek ténye az adott polgári peres eljárásra is kiterjedő kizárást eredményez.
- [14] Az alperes a másodlagos felülvizsgálati kérelmét illetően hangsúlyozta, hogy a másodfokú bíróság a fellebbezési tárgyaláson tájékoztatta arról: a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség mértékét támadó fellebbezése elkésett, ezért érdemben nem bírálja el. A másodfokú bíróság álláspontjával szemben az elsőfokú bíróság a fellebbezés elkésettségét nem állapította meg. Az alperes a 2016. november 26. napján ajánlott küldeményként feladott beadványában rögzítette, hogy az elsőfokú ítéletet nem vette át, a posta a kézbesítés megkísérlésére vonatkozó értesítést az alperes ügyvédje részére nem hagyott.
- [15] Az alperes az elsőfokú bíróság polgári kezelőirodájától távbeszélő útján szerzett tudomást arról: az elsőfokú ítéletet tartalmazó küldemény a bíróságra visszaérkezett és ígéretet kapott arra, hogy azt részére újra kézbesítik. Az alperes 2017. január 6-án átvette az elsőfokú bíróság ítéletét, és ennek ismeretében terjesztette elő a részletesen indokolt fellebbezési kérelmét, amit az elsőfokú ítélet átvételéhez képest nem lehet elkésettnek tekinteni.
- [16] További hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság külön végzéssel nem állapította meg a kézbesítési vélelem időpontját, ilyen tartalmú végzést nem kézbesített az alperes részére. A sikertelen kézbesítés miatt az eljárási jogszabályoknak megfelelő eljárás a kézbesítés újbóli megkísérlése, nem pedig egy ismeretlen időpontban megállapított átvétel, amelyről az alperes tudomást sem szerzett. A fellebbezési határidő az alperes részére szabályszerűen kézbesített ítélet átvételével vette kezdetét. Az elsőfokú bíróság eljárása jogszabálysértő volt, ezért a másodfokú bíróságnak a fellebbezését teljes terjedelmében érdemben el kellett volna bírálnia.
- [17] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy a kizárás általánosan és minden ügyben kizárást nem eredményezhet. Az adott

perben fel sem merült a bíróság kizárása, az alperes elfogultságot ebben az eljárásban nem jelentett be, holott a büntetőügyben való kizárásról már 2016. évben tudomást szerzett.

- [18] A felülvizsgálati kérelem a régi Pp. 14. §-ban foglalt rendelkezéseket is tévesen értelmezi, mert a bíróság kizárására vonatkozó törvényi előírás csak akkor alkalmazható, ha a bíróság vezetőjével szemben a régi Pp. 13. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban foglalt kizárási okok állnak fenn. A 13. § (1) bekezdés e) pontja nem szerepel a törvényi felsorolásban, ezért a polgári ügyben eljáró bíróság kizárásával kapcsolatos alperesi okfejtésnek ténybeli és jogi alapja nincs.
- [19] Az elsőfokú ítélet kézbesítése az alperes részére a kézbesítési vélelem alapján 2016. november 23-án megtörtént. Az alperes a határidőben benyújtott fellebbezésében az őt terhelő gyermektartásdíj fizetési kötelezettség és a hátralék mértékét nem kifogásolta. Az ezzel kapcsolatos fellebbezési kérelmét 2017. január 19-én érkezett beadványában elkésztetten nyújtotta be. A felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértések és az ezekkel kapcsolatos okfejtések a jogszabályoknak megfelelő első-és másodfokú ítélet hatályon kívül helyezését nem eredményezhetik.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [20] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát eljárási jogszabálysértésre alapította, ezért a rendkívüli perorvoslati kérelem a régi Pp. 270. § (2) bekezdése és a 275. § (3) bekezdése szerint akkor lehet eredményes, ha a megjelölt eljárási jogszabálysértés az ügy érdemi elbírálására lényegesen kihatott.
- [21] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.
- [22] Az alperes a felülvizsgálati kérelmében alapvetően tévesen állította a régi Pp. 13-14. § megsértését. Az alperes a járásbíróság eljárásának kizártságát arra alapította, hogy a bíróság büntető ügyszakos bírái, és a büntető ügyszakos elnökhelyettes vezetője az alperessel szemben indult büntetőügyben az elfogultságukat bejelentették, és az eljárás lefolytatására más járásbíróságot jelöltek ki.
- [23] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében helyesen érvelt azzal, hogy a régi Pp. 14. §-a szerint valamely bíróság mint egész a perben csak abban az esetben nem vehet részt, ha vezetője a régi Pp. 13. § (1) bekezdésének a), b) vagy c) pontja értelmében ki van zárva (BH1998. 28.). Az adott ügyben egyik törvényi feltétel sem áll fenn, a járásbíróság elnökhelyettese és a büntető ügyszakos bírák a régi Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontjára hivatkozással jelentették be az elfogultságukat, tekintettel arra, hogy az eljárás megindításakor az alperessel párkapcsolatban élő személy a járásbíróságon dolgozott adminisztratív munkakörben. Ezért a régi Pp. 14. §-a alapján az első fokon eljárt járásbíróság teljes kizárásának kérdése fel sem merülhet.
- [24] Az a körülmény, hogy a bíróság vezetője elfogultságát elismerte, még nem eredményezi az egész bíróság kizárását. A bírói függetlenség miatt a bíróság vezetője sem elfogultsága, sem pártatlansága esetében nem befolyásolhatja a bírót döntése meghozatalában. A bíróság vezetőjének elfogultsága csak akkor járhat a teljes járásbíróság kizárásával, ha valamennyi bíró elfogultnak érzi magát, vagy elfogultságuk látszata felmerül. Nyilvánvaló ezért, hogy a büntető ügyszakos bírák elfogultsága önmagában nincs kihatással a polgári ügyszakos bírákra. Az ügyben a járásbíróság polgári ügyszakos bírái a régi Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontjára alapítva hivatalból nem jelentették be elfogultságukat, és az alperes sem kérte a járásbíróság polgári ügyszakos bíráinak kizárását. Az alperes magatartásából csak az következtethető, hogy az előzmények ismeretében sem merült fel benne a polgári ügyében eljáró, illetőleg valamennyi polgári ügyszakos bíró elfogultságának lehetősége.
- [25] A régi Pp. 99. § (2) bekezdése szerint, ha a postai úton megküldött bírósági irat kézbesítése azért volt eredménytelen, mert az a bírósághoz „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza, az iratot – az ellenkező bizonyításáig – a postai kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni. A (4) bekezdés értelmében az eljárást befejező érdemi

határozat kézbesítése esetében a bíróság a kézbesítési vélelem beállításáról a feleket értesíti, amely az egységes bírói gyakorlat szerint egyszerű postai küldemény útján teljesíthető.

- [26] A régi Pp. 99/A. § (1) és (3) bekezdése kimondja, hogy a kézbesítési vélelem megdöntése iránt a címzett mint kérelmező kérelmet terjeszthet elő arra hivatkozással, hogy a hivatalos iratot önhibáján kívüli okból nem vehette át, mivel a kézbesítés a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó jogszabályok megsértésével történt meg, vagy más okból nem volt szabályszerű, illetve az iratot más, az előbb nem említett okból nem volt módja átvenni (pl. azért, mert a kézbesítésről önhibáján kívül nem szerzett tudomást). A kézbesítési vélelem megdöntése iránti kérelem előterjesztésének határidejét a régi Pp. 99/A. § (1) bekezdése szabályozza és az (5) bekezdés alapján a kérelem tárgyában az a bíróság határoz, amelynek eljárása alatt a kézbesítés történt.
- [27] Az alperes felülvizsgálati érvelésével szemben az elsőfokú bíróság a régi Pp. 99. § (2) bekezdése alapján a 61. sorszámú végzésében megállapította, hogy ítélete kézbesítése az alperes jogi képviselője részére 2016. november 23. napján megtörtént és a régi Pp. 99. § (4) bekezdése szerint értesítette a kézbesítési vélelem beállításáról. Az alperes ügyvédje mint a küldemény címzettje a kézbesítési vélelem megdöntése iránti határozott kérelmet a régi Pp. 99/A. § (1) bekezdésében előírt határidő alatt nem terjesztett elő, a másodfokú eljárásban a tanács elnökének tájékoztatása után hivatkozott az el nem bírált kérelmére. Mindebből következően az alperes a régi Pp. 99. § (2) bekezdésén alapuló kézbesítési vélelmet nem döntötte meg, ezért törvényi vélelem szól amellett, hogy az elsőfokú ítélet a 61. sorszámú végzésben meghatározott időpontban a részére kézbesítésre került.
- [28] A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes a régi Pp. 234. § (1) bekezdésében meghatározott, a fellebbezés benyújtására nyitva álló határidő alatt joghatályosan előterjesztett fellebbezési kérelmében (62. sorszám) nem támadta az elsőfokú ítéletnek az őt terhelő gyermektartásdíj, továbbá a tartásdíj hátralék mértékére és a kapcsolattartás szabályozására vonatkozó rendelkezéseit. A jogerős ítélet érvelésével egyezően, az alperes e rendelkezések elleni fellebbezését az elsőfokú ítélet 2016. november 23-i szabályszerű kézbesítéséhez képest – mulasztása kimentése nélkül – késedelmesen terjesztette elő. Az elsőfokú ítélet ismételt kézbesítése pedig a fentiek szerinti jogszerű közléstől kezdődő, a régi Pp. 228. § (1) bekezdésében előírt határidőt nem hosszabbíthatja meg. A fellebbezési határidő elteltével, tehát az elkészen benyújtott fellebbezés érdemi elbírálását a régi Pp. 237. §-a kizárja. A késedelem jogkövetkezményét elsődlegesen az elsőfokú bíróság (rég Pp. 237. §), illetőleg ennek elmulasztása esetén a régi Pp. 240. §-a szerint a másodfokú bíróság vonja le.
- [29] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [30] A Kúria ítéletét a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyalás tartásával hozta meg.
- [31] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5)-(6) bekezdése alapján köteles a felperes arányos felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére. A le nem rótt, az 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 50. § (1) bekezdése szerint megállapított felülvizsgálati eljárási illetéket az Itv. 74. § (3) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése alapján az állam viseli.

Budapest, 2018. május 15.

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, dr. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k. előadó bíró,

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. bíró

A kiadmány hitelül: